kojamo

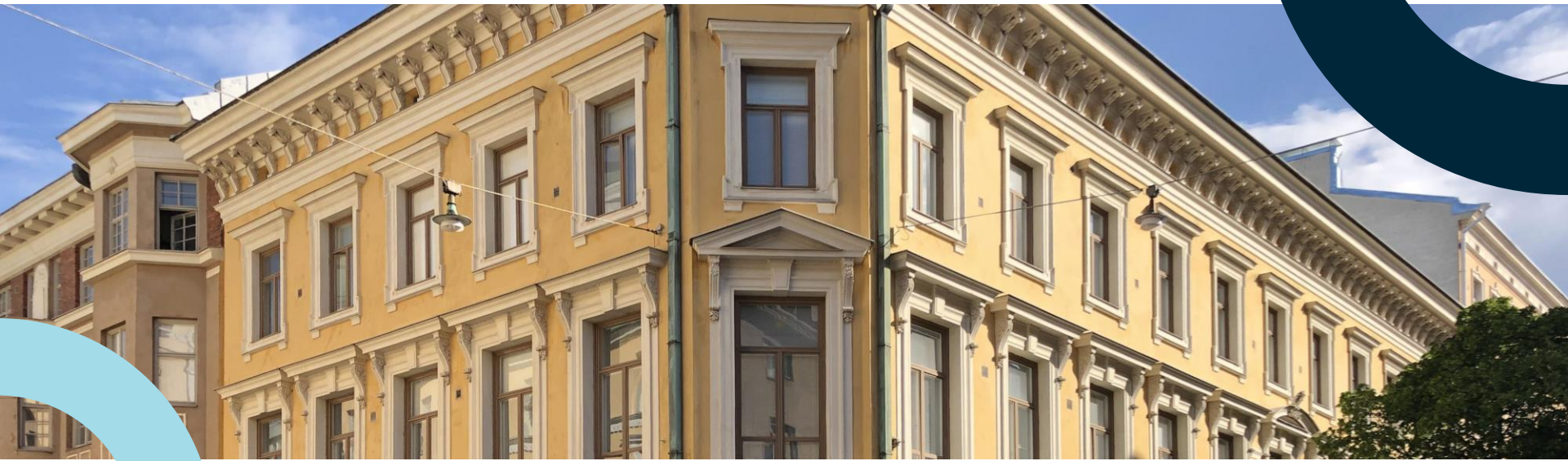

Tilinpäätöstiedote 1–12/2019

13.2.2020
Jani Nieminen, toimitusjohtaja
Erik Hjelt, talousjohtaja

Kojamo Oyj

Sisältö

- Vuosi 2019 lyhyesti
- Taloudellinen kehitys
- Päivitetty strategia
- Näkymät ja osinkopolitiikka

Vuosi 2019 lyhyesti

Toimintaympäristö

Yleinen toimintaympäristö

- Kaupungistuminen jatkuu odotettua voimakkaammin ja suurimpien kaupunkiseutujen merkitys kasvaa.
- Maailmantalouden tilanne on yhä epävarma, vaikka joitain tasaantumisen merkkejä on olemassa.
- Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua pitää yllä ansiotason nousu sekä korkeana pysyttelevä työllisyys.

Liiketoimintaympäristön avainluvut

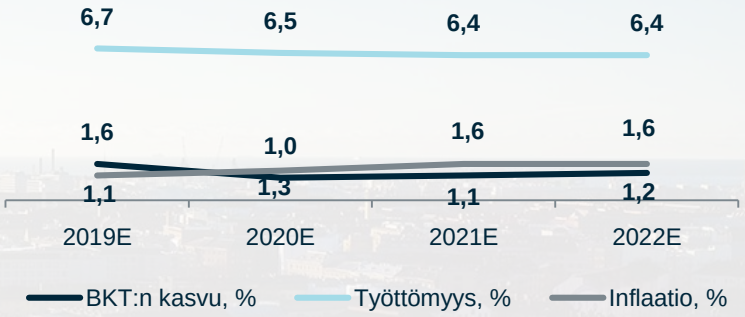

Väestön kasvuennuste 2019–2030

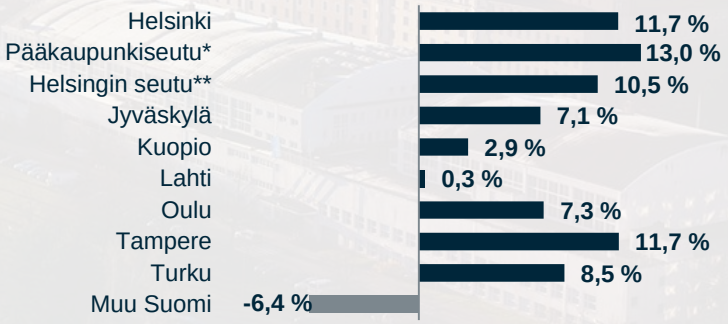

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, ** Pääkaupunkiseutu, Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vihti
Lähteet: Yleinen toimintaympäristö, liiketoimintaympäristön avainluvut: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus 12/2019; Väestön kasvuennuste: Tilastokeskus, Väestöennuste 2019

Toimintaympäristö

Asuntotuotanto ja hintakehitys

- Asuntoaloitusten ennakoidaan vähenevän ennätyslukemista kohti normaalimpaa tasoa, rakennusvolyymin suurin pudotus ajoittuu vuoden 2020 loppupuolelle.
- Uudisrakentamisen arvioidaan keskittyvän talouskasvun heikentyessä entistä voimakkaammin suurimmille kaupunkiseuduille.
- Talouskasvun ennakoidusta hidastumisesta huolimatta tarve uusille asunnoille ei kaupungistumisen jatkuessa poistu. Kasvuseuduilla päästään arvion mukaan riittävään asuntotuotannon tasoon vuosina 2019 ja 2020, mutta huoli kohdistuu tarjonnan riittävyyteen sen jälkeen.
- Asuntojen hintakehitys polarisoituu yhä vahvemmin.

Toimialan avainluvut

	2020E	2019
Aloitetut asunnot, kpl	32 000	38 000
Myönnetyt rakennusluvat vuositasolla*, kpl	n/a	37 013
Rakennuskustannukset, %	1,0	1,2
Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat koko maassa, muutos %	1,0	1,2
Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat pääkaupunkiseudulla, muutos %	1,0–3,1	0,5–3,4
Vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat koko maassa, muutos %	1,6	1,4
Vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat pääkaupunkiseudulla, muutos %	1,6–1,8	1,6–2,0

Asuntotuotantotarve 2015 – 2040

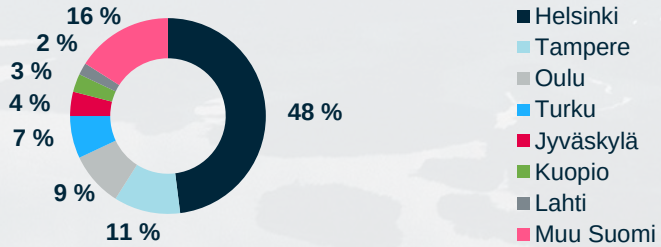

* Rullaava 12 kk, marraskuu 2019

Lähteet: Asuntotuotanto ja hintakehitys: Pellervon taloustutkimuksen (PTT) Asuntomarkkinat 2020 –ennuste ja Rakennusteollisuuden (RT) suhdannekatsaus lokakuu 2019; Toimialan avainluvut: PTT, Tilastokeskus: Rakennus- ja asuntotuotanto 2019, marraskuu, RT; Asuntotuotantotarve: VTT, Asuntotuotantotarve 2015–2040

Toimintaympäristö

Vuokra-asumisen suosio kasvaa

- Tarjonnan lisääntymisestä huolimatta etenkin muuttoliike pitää vuokra-asuntojen kysynnän erityisesti hyvien yhteyksien varrella oleville asunnoille korkealla.
- Ihmisten asumistarpeissa korostuu yhä enemmän sijainnin ja palveluiden merkitys.
- Vuokra-asumisen vapaus kiinnostaa yhä enemmän, mikä tukee vuokramarkkinoiden kehitystä vielä pitkään.
- Helsingissä vuokra-asujia on omistusasujia enemmän, lähivuosina myös Tampereella ja Turussa. Tämä on vahva merkki kaupungistumisen kiihtymisestä sekä toisaalta asumispreferenssien muutoksesta.

Kotitalouksien koon kehitys
(%-osuus kaikista kotitalouksista)

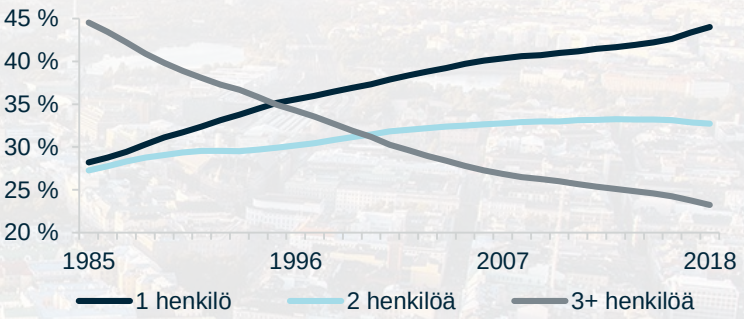

Vuokralla asuvien kotitalouksien määrän kehitys (%-osuus kaikista kotitalouksista)

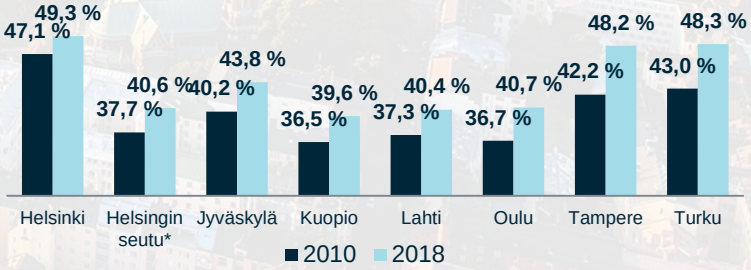

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vihti

Lähteet: Vuokra-asumisen suosio kasvaa: MDI:n väestöennuste 2040 ja Pellervon taloustutkimuksen (PTT) Asuntomarkkinat 2020 -ennuste; Kotitalouksien koon sekä vuokralla asuvien kotitalouksien määrän kehitys: Tilastokeskus, Asunnot ja asuinolot 2018

Asuntojen käyvästä arvosta 98,8 prosenttia seitsemässä suurimmassa kasvukeskuksessa

Alue	Asuntojen määrä, kpl	Liike- ja muut vuokrat-tavat tilat, kpl	Käypä arvo, M€	Käypä arvo, tuhatta euroa / kpl	Käypä arvo, euroa / m²	Talou-dellinen vuokraus-aste, %
Helsingin seutu	20 565	311	4 284	205	3 635	98,0 %
Tampereen seutu	4 942	126	627	124	2 400	96,5 %
Turun seutu	1 848	17	213	114	1 977	97,7 %
Oulu	2 220	19	183	82	1 548	96,5 %
Jyväskylä	1 771	2	186	105	1 995	93,6 %
Kuopion seutu	1 674	47	163	95	1 773	94,5 %
Lahden seutu	1 436	4	149	103	1 843	95,1 %
Muut	816	20	71	84	1 504	95,6 %
Yhteensä	**35 272**	**546**	**5 875[1)]**	**164**	**2 970**	**97,2 %**
Muu			386[2)]			
Portfolio yhteensä	**35 272**	**546**	**6 261***	**164**	**2 970**	**97,2 %**

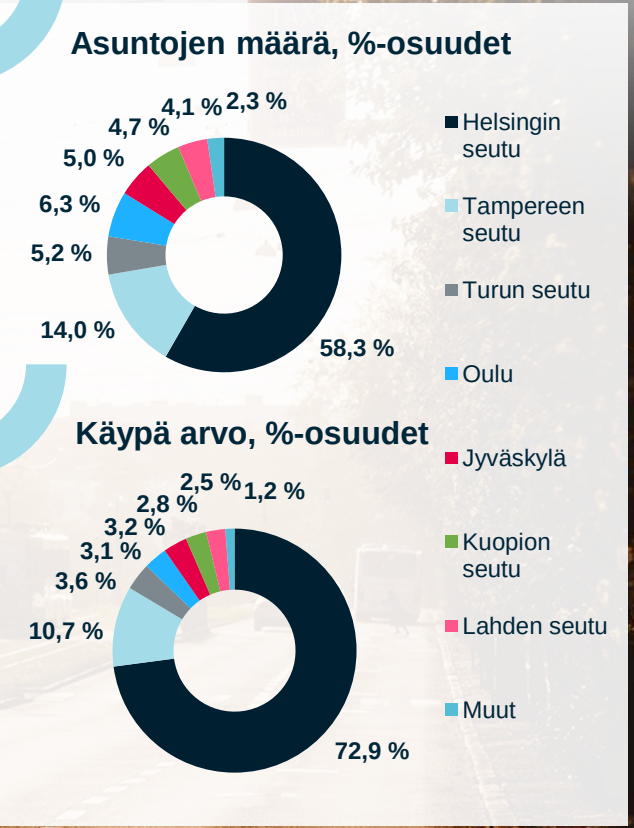

1) Luvut liittyvät portfolion tuottoa tuottaviin omaisuuseriin, eli pois lukien käynnissä olevat projektit, yhtiön omistamat tontit ja tietyt osakkeiden kautta omistetut omaisuuserät.
2) Käynnissä olevien projektien, yhtiön omistamien tonttien ja tiettyjen osakkeiden kautta omistettujen omaisuuserien sekä käyttöoi-keusomaisuuserien (IFRS 16) käypä arvo.

Avainluvut 2019

liikevaihto

375,3 M€

(358,8 M€, +4,6 %)

nettovuokratuotto

247,3 M€

(234,0 M€, +5,7 %)

kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta (FFO)

140,7 M€

(116,4 M€, +20,9 %)

kiinteistöjen käypä arvo

6,3 Mrd€

(5,1 Mrd€, +22,9 %)

bruttoinvestoinnit

259,9 M€

(365,2 M€, -28,8 %)

voitto ilman arvonmuutoksia [1)]

158,8 M€

(149,8 M€, +6,0 %)

voitto ennen veroja

1 031,3 M€

(277,3 M€, +271,9 %)

1) Arvonmuutokset = Voitto/tappio sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostamisesta

Asuntokanta kasvaa

- Tilikaudella myytiin 520 (1 908) asuntoa, ostettiin 260 (1 049) asuntoa ja valmistui 816 (1 258) asuntoa.
- Vuoden aikana aloitettiin 1 066 (797) asunnon rakentaminen. Näiden lisäksi tehtiin sopimukset yli 900 asunnon rakentamiseksi tulevina vuosina.

Asuntokannan kehitys, kpl

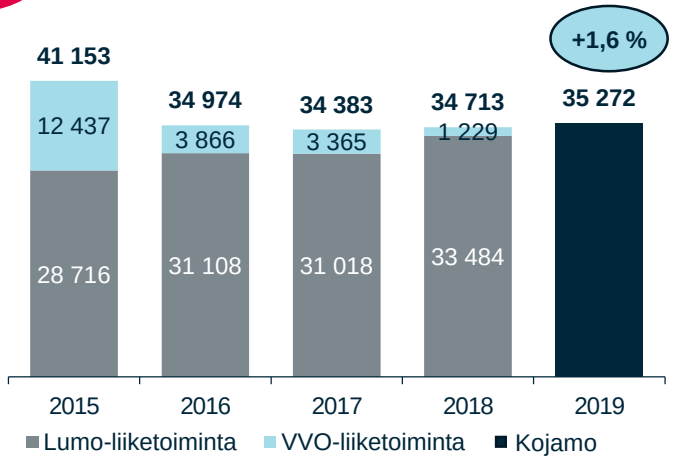

Rakenteilla olevat asunnot, kpl

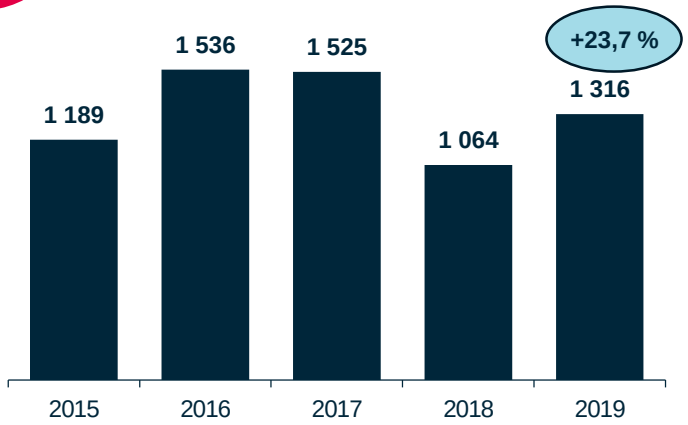

Kojamon 31.12.2019 rakenteilla olevien 1 316 asunnon arvioidut valmistumiset

Q1/2020

119 kpl

As Oy Hyvinkään Astreankatu 27

As Oy Turun Hippoksentie 31G

Q3/2020

123 kpl

As Oy Järvenpään Pajalantie 23 F

As Oy Helsingin Bahamankatu 8

Q4/2020

290 kpl

As Oy Helsingin Karibiankuja 4

As Oy Espoon Uuno Kailaan katu 6

As Oy Espoon Kirkkojärventie 10 C

As Oy Helsingin Keinulaudantie 2b

Q2/2020

0 kpl

Kojamo arvioi, että vuonna 2020 valmistuu yhteensä **532** asuntoa

2021 →

784 kpl

As Oy Vantaan Lauri Korpisen katu 8

As Oy Espoon Niittykatu 15

As Oy Helsingin Tenderinlenkki 8

As Oy Helsingin Fregatti Dygdenin kuja 5

As Oy Helsingin Vinsentinaukio 4

As Oy Helsingin Keinulaudantie 2a

As Oy Helsingin Luotsikatu 1a

As Oy Helsingin Höyrykatu 8

As Oy Espoon Niittykummuntie 12 B & 12 E

Lisäksi Kojamo on allekirjoittanut sopimukset SRV:n ja Hausian kanssa yhteensä 905 asunnon rakentamisesta. Näistä 42 valmistui vuonna 2019 ja 47 on parhaillaan rakenteilla. Muiden kohteiden rakentaminen ei ole vielä alkanut, ja kohteet valmistuvat vuosina 2020–2023.

Yhteistyösopimukset 905 asunnon rakentamisesta vahvistavat tulevaisuuden kasvua

Yhteistyösopimuksiin kuuluvat kohteet kartalla

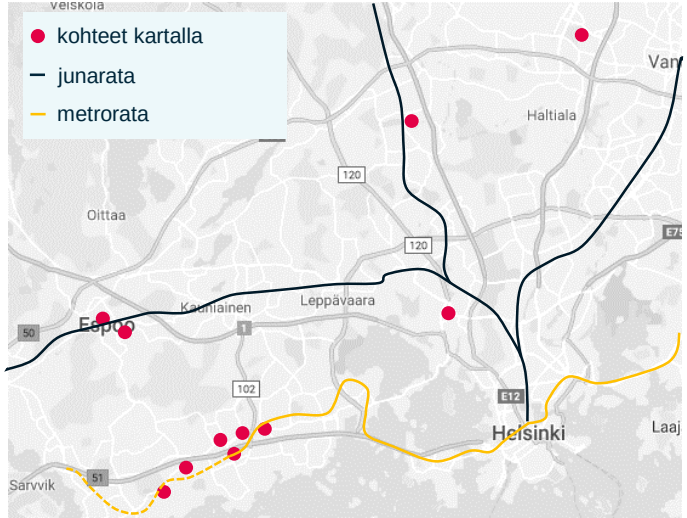

Kohteet sijaitsevat Helsingin seudulla, hyvien kulkuyhteyksien äärellä.

- Kojamo tiedotti 30.8.2019 solmineensa sopimukset SRV:n ja Hausian kanssa yhteensä 905 asunnon rakentamisesta.
  - Näistä 42 asuntoa valmistui jo Q3/2019 aikana ja 47 on parhaillaan rakenteilla.
  - Lopuista kohteista allekirjoitetaan erilliset toteutussopimukset kohdekohtaisesti.

Arvio sopimuksiin kuuluvien asuntojen valmistumisesta

2020	47 kpl	2022	470 kpl
2021	255 kpl	2023	91 kpl

Karttalähde: Google Maps

Lumo rakentaa asiakaskokemuksen uudella tavalla

Uuden asiakkaan palvelut

Lumo webstore

- Henkilökohtainen esittely
- 0–250 € Edullinen vuokravakuus
- Muutto- ja asennuspalvelu
- Lemmikit tervetulleita
- Laajakaista sisältyy vuokraan
- Sisustusmaalit ilmaiseksi
- Avainkuriiri

Asumisen aikaiset palvelut

My Lumo

posti SmartPOST

LEANHEAT

- Lumo-talkkarit
- Yhteistyökumppaneiden etuja
- Pihakoutsi
- Yhteiskäyttöauto
- Asiakaspalvelukeskus
- Monipuoliset asukastapahtumat
- Helpponouto Asennuspalvelu

Verkkokaupan kautta tehdyt sopimukset

Jo yli **15 000** sopimusta

Osuudet laskettu vuokrasopimusten arvosta

Taloudellinen kehitys

Liikevaihto kasvoi

- Liikevaihto kasvoi 4,6 prosenttia vertailukaudesta johtuen pääasiassa sekä asuntokannan että Like-for-Like-vuokratuottojen kasvusta.
- Siirtyminen tuottoihin perustuvaan sijoituskiinteistöjen arvostusmenetelmään 31.12.2019 vaikutti positiivisesti voittoon ennen veroja.

Liikevaihto, M€

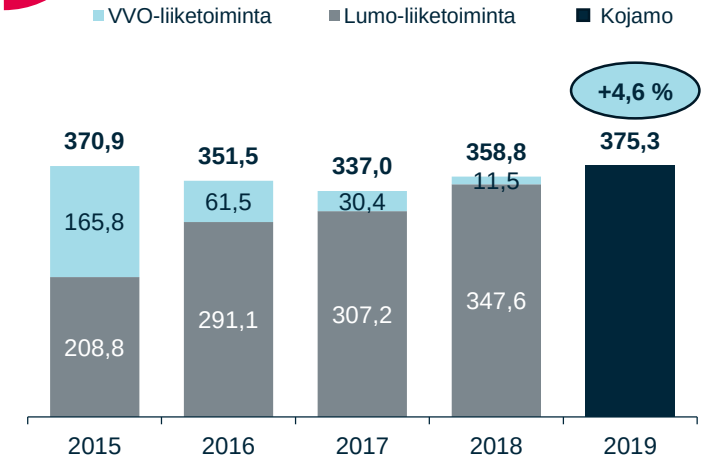

Konsernitason liikevaihto vuosilta 2015–2018 sisältää konserniyhdistelytoimenpiteet.

Voitto ennen veroja, M€

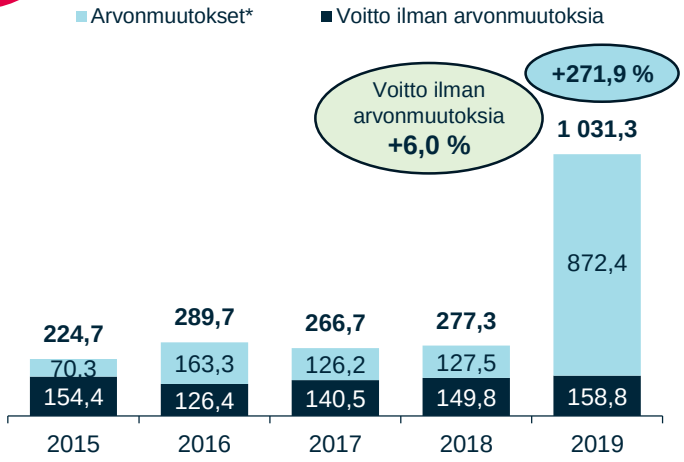

* Arvonmuutokset = Voitto/tappio sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostamisesta

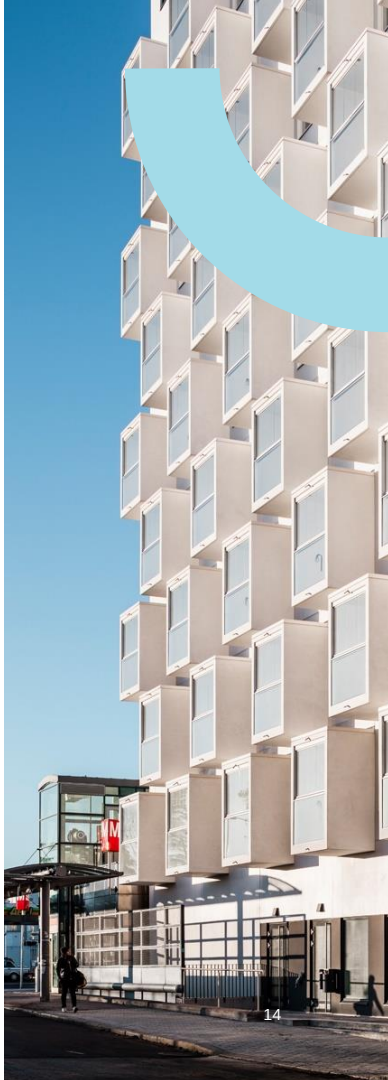

Nettovuokratuotto ja FFO kasvoivat

- Nettovuokratuotto kehittyi positiivisesti ja kasvoi 5,7 prosenttia.
- Parantuneen nettovuokratuoton lisäksi FFO:hon vaikuttivat vertailuvuotta matalammat tuloverot.

Nettovuokratuotto, M€

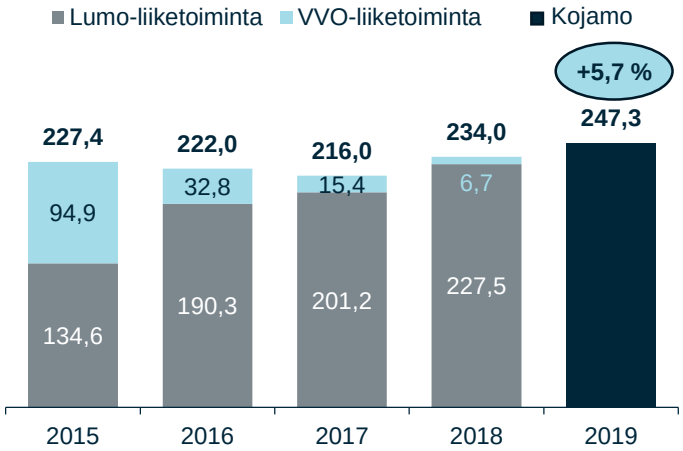

Konsernitason nettovuokratuotto vuosilta 2015–2018 sisältää konserniyhdistelytoimenpiteet.

Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta (FFO), M€ ja € / osake

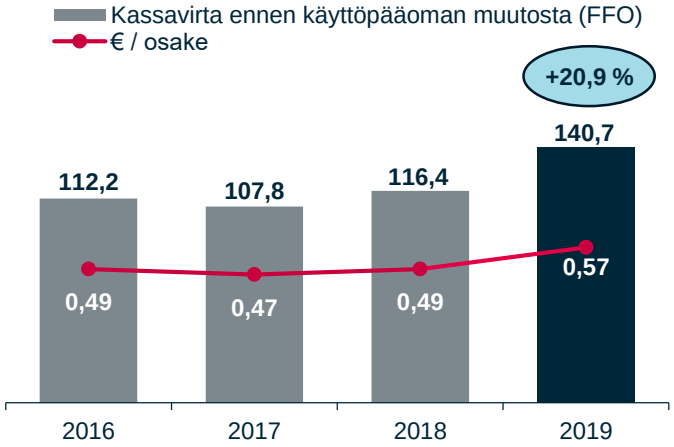

Muutokset Kojamon osakemäärässä vaikuttavat osakekohtaisen kassavirran ennen käyttöpääoman muutosta (FFO) suhteelliseen kehitykseen. Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

Vuokrausaste nousi

- Vuokrausaste nousi vaihtuvuuden lievästä kasvusta huolimatta.

Taloudellinen vuokrausaste, %

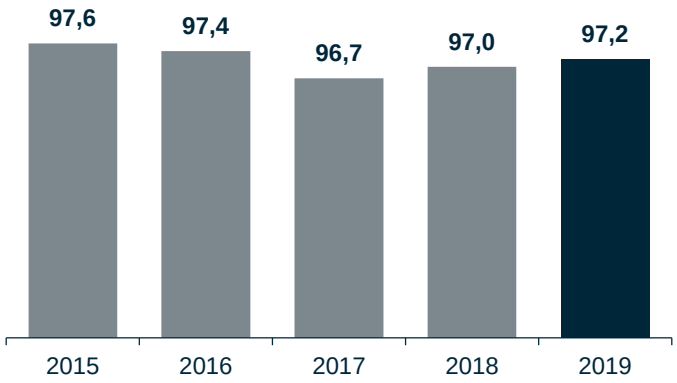

Vaihtuvuus ilman sisäisiä vaihtoja, %

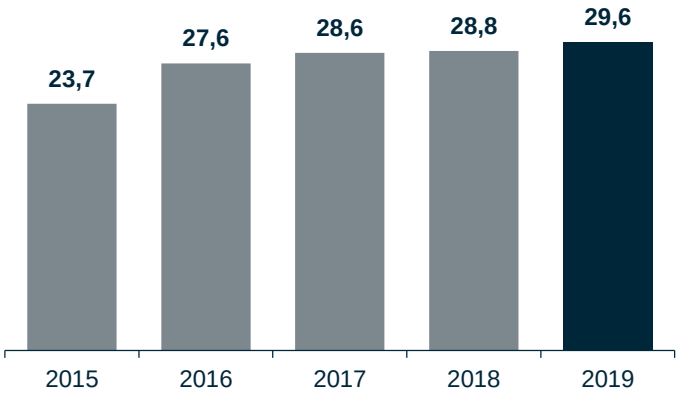

Taloudellinen vuokrausaste = (vuokratuotot / vuokrattavissa olevien asuntojen potentiaalinen vuokratuotto) * 100. Taloudellinen vuokrausaste ei sisällä peruskorjattavana olevia asuntoja.
Vaihtuvuus = (kaudella irtisanotut sopimukset / asuntojen kokonaismäärä) * 100 Vaihtuvuuden laskentatapaa on muutettu 1.1.2017 alkaen, vertailutietoja ei ole muutettu vastaamaan uutta laskentatapaa.

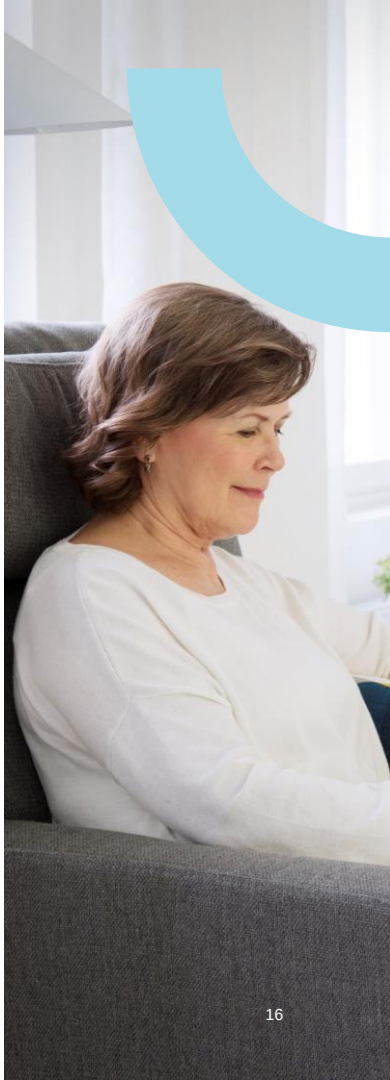

Investoinnit etenevät strategian mukaisesti

- Onnistuimme vuoden aikana erityisesti monikanavaisessa kasvussa.
- Vuoden aikana myytiin 478 strategiaan kuulumatonta asuntoa Olo Asunnoille.

Bruttoinvestoinnit ja myydyt sijoituskiinteistöt, M€

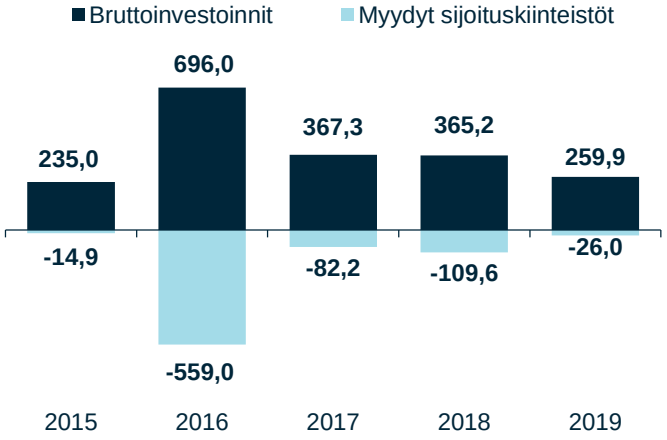

Ajanmukaistamisinvestoinnit ja korjaustoiminta, M€

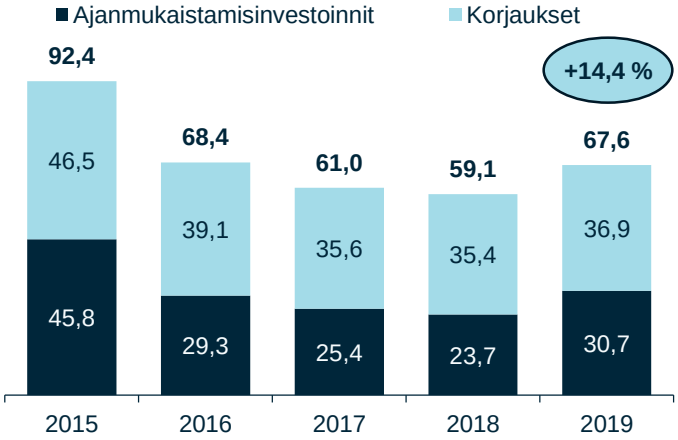

Sijoituskiinteistöjen arvo 6,3 miljardia euroa

- Sijoituskiinteistöjen käypää arvoa kasvatti merkittävästi siirtyminen kauppa-arvomenetelmästä tuottoarvo-menetelmään 31.12.2019.

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo, M€ [1] (katsauskauden lopussa)

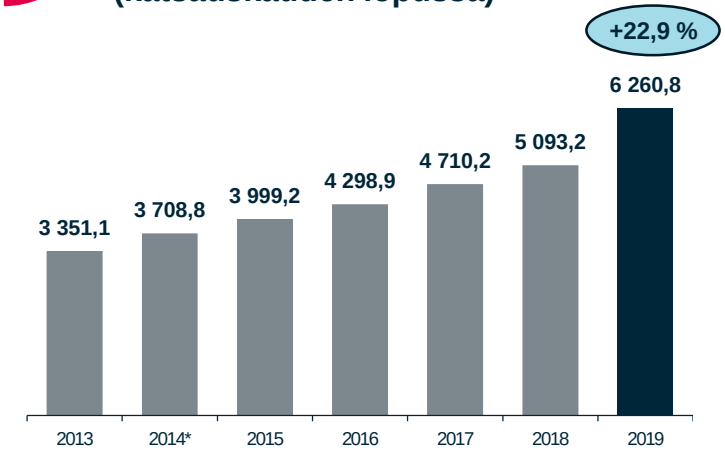

Asuntojen määrä arvostusluokittain, kpl (katsauskauden lopussa)

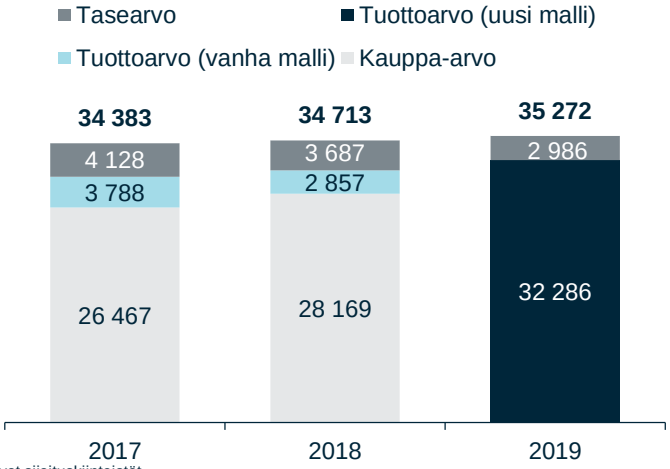

*Konserni raportoi v. 2014 alkaen IFRS-lukuja.
1) Sijoituskiinteistöihin sisältyvät valmiit asunnot, kehityshankkeet ja maa-alueet sekä Myytävänä olevat sijoituskiinteistöt.

Tontti- ja kiinteistökehitysvaranto 31.12.2019

Omistetut tontit ja kiinteistökehityskohteet

	M€	1 000 k-m²	Asunnot
Tontit	45,9	75	~1 200
Tontit ja vanha asuinrakennus	27,6	42	~700 [2]
Käyttötarkoituksen muutokset	85,5	77	~1 200
Yhteensä [1]	**159,0**	**194**	**~3 100**

Tonttien ja kiinteistökehityksen sitovat esisopimukset ja varaukset

	M€	1 000 k-m²	Asunnot
Uudistuotannon esisopimukset (sis. tontit)	208,9		
Arvio tonttien osuudesta [1]	32,4	53	930
Tonttien esisopimukset ja varaukset [1]	42,1	68	~1 100

Tontti- ja kiinteistökehitys-varannon maantieteellinen jakautuminen neliöiden mukaan, %

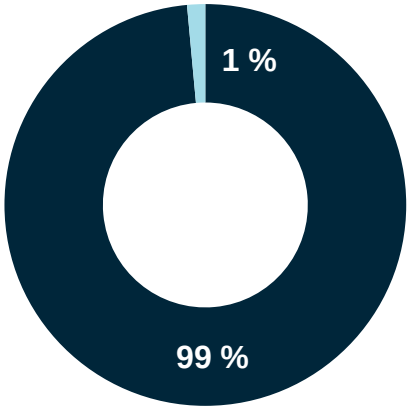

■ Helsingin seutu ■ Muut

1) Johdon arvio tonttien käyvästä arvosta, rakennusoikeudesta sekä asuntojen määrästä. 2) Johdon arvio, vanhoissa asuinrakennuksissa tällä hetkellä noin 300 asuntoa.

Omavaraisuusaste ja Loan to Value

- Omavaraisuusaste ja Loan to Value (LTV) vahvistuivat merkittävästi.

Omavaraisuusaste, %

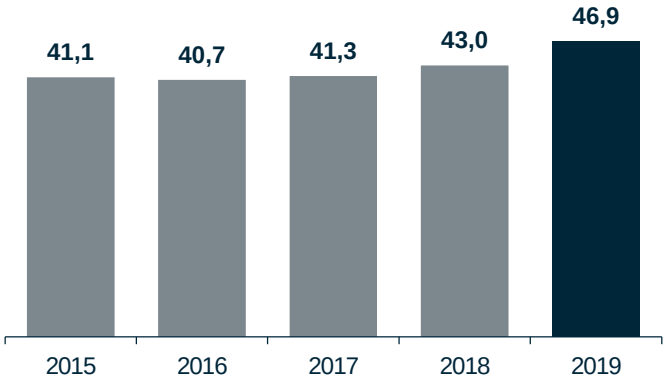

Listautumisen osakeanti kasvatti omavaraisuusastetta 1,6 prosenttiyksikköä.

Loan to Value, (LTV), %

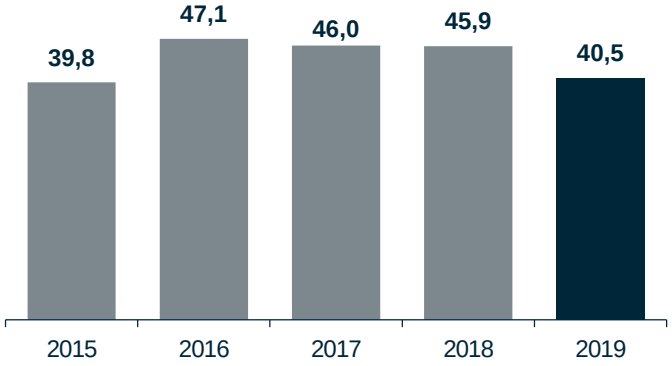

IFRS 16 -standardiin siirtymän vaikutus tunnusluvun arvoon katsauskaudella oli 0,6 prosenttiyksikköä.

Osakekohtainen EPRA NAV parani

- Osakekohtaiset tunnusluvut paranivat merkittävästi.

Osakekohtainen oma pääoma, € 1)

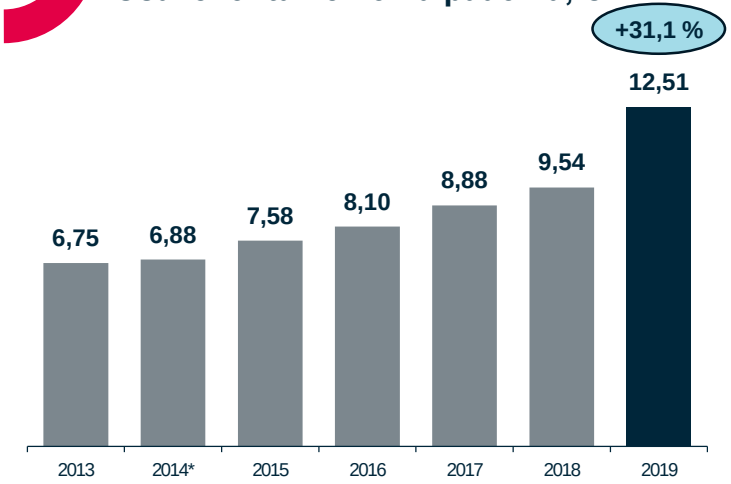

Osakekohtainen EPRA nettovarallisuus (NAV), € 1)

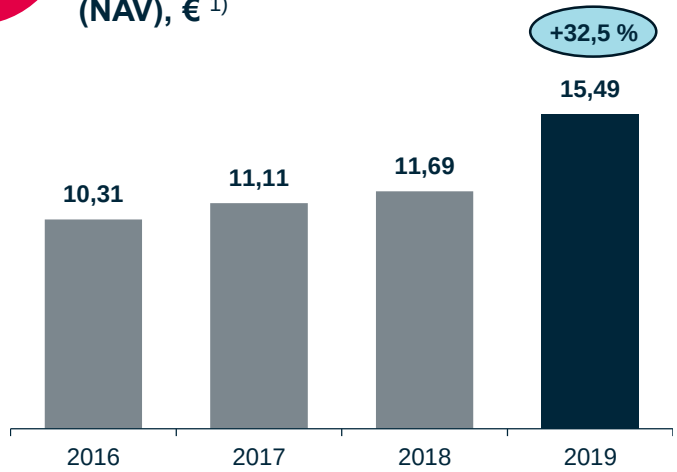

***** Konserni raportoi v. 2014 alkaen IFRS-lukuja. 1) Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

Monipuolinen rahoitusrakenne

Konsernin lainajakauma 31.12.2019

Lainat yhteensä 2 613 M€

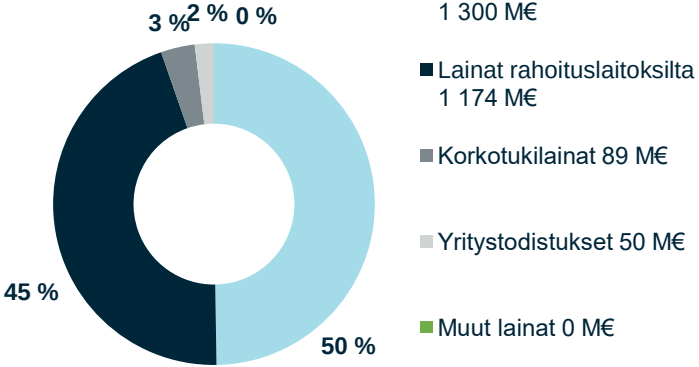

Rahoituksen avainluvut

Keskikorko sisältää korkojohdannaiset.

Konsernin lainojen maturiteettijakauma 31.12.2019, M€

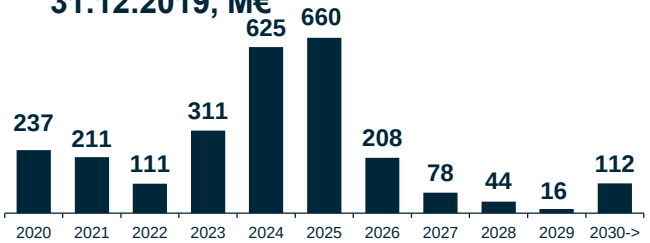

Lainoissa nimellismäärät, Muut-erään sisältyy lainojen aktivoidut transaktiokulut. 1.1.2019 alkaen vuokrasopimusvelat 61,1 M€ luetaan mukaan korolliseen vieraaseen pääomaan.

Uusi sijoituskiinteistöjen käyvän arvon arvostusmenetelmä voimaan 31.12.2019

Muutos	Kojamo siirtyy sijoituskiinteistöjensä käyvän arvon määrittämisessä ns. kauppa-arvomenetelmästä tuottoihin perustuvaan arvostusmenetelmään.
Muutoksen syy	Muutos mahdollistaa yhtiön paremman vertailtavuuden sen keskeisiin kansainvälisiin vertailuyhtiöihin.
Ulkoinen arvioitsija	Jones Lang LaSalle Finland Oy (JLL)
Voimaantulo	Uusi arvostusmenetelmä otettiin käyttöön 31.12.2019. Muutoksessa on kyse kirjanpidollisen arvion muutoksesta, ja sitä ei sovelleta takautuvasti.
Menetelmän kuvaus	Uusi arvostusmenetelmä perustuu 10 vuoden diskonttaamalla tehtävään kassavirtalaskentaan (DCF). Diskonttokorkona käytetään 10 vuoden kassavirran tuottovaatimusta inflaatiolla lisättynä. Käytetyt painotetut tuottovaatimukset ovat seuraavat: • Pääkaupunkiseutu 3,84 % • Muu Suomi 5,05 % • Konserni yhteensä 4,25 % JLL on antanut Kojamon arvonmäärityksestä lausunnon, ja arvioinnin piirissä olleiden sijoituskiinteistöjen käypä arvo tilinpäätöksessä vastaa tätä lausuntoa.

Päivitetty strategia

Uusi strategiakausi 2020–2023

- Strategiamme on osoittautunut vahvaksi ja jatkamme sen pohjalta myös tulevaisuudessa.
- Hallitus on hyväksynyt päivitetyt strategiset tavoitteet ja painopisteet vuosille 2020–2023.
- Haemme vahvaa kasvua optimoidulla rahoitusrakenteella ja kannattavaa liiketoimintaa alan parhailla toimintamalleilla. Meillä on kyky toteuttaa kasvua monikanavaisesti ja reagoida nopeasti mahdollisuuksiin. Panostamme vahvasti palvelullistumiseen ja hyödynnämme digitalisaation tuomia ratkaisuja toiminnassamme.

Strategiamme 2020-2023

Megatrendit

- Kaupungistuminen & kansainvälistyminen
- Väestön ikääntyminen & perhekokojen pienentyminen
- Uudet teknologiat & digitalisoituminen
- Yksilöllisyys & yhteisöllisyys
- Ympäristö & kestävä kehitys

Missio

Luomme parempaa kaupunkiasumista.

Visio

Olemme asumisen edelläkävijä
ja asiakkaan ykkösvalinta.

Strategiset painopisteet

- Paras asiakaskokemus
- Vahva kasvu
- Operatiivinen erinomaisuus
- Vastuullisuus ja kestävä kehitys
- Osaavin henkilöstö ja energinen työpaikka
- Uusiutuminen digitalisaatioratkaisuin

Arvot

- Ilo palvella
- Hinku onnistua
- Rohkeus uudistaa

Strategiset painopisteet 2020–2023

Paras asiakas-kokemus	Tarjoamme asiakkaillemme helppoa ja vaivatonta asioimista sekä tuotamme lisäarvoa palveluin.
Operatiivinen erinomaisuus	Luomme kilpailukykyä ja kannattavuutta toimialan parhailla toimintamalleilla.
Osaavin henkilöstö ja energinen työpaikka	Olemme tunnettuja dynaamisesta ja tuloksellisesta yrityskulttuurista. Varmistamme osaamisen kehittämisellä ja työntekijäkokemuksella tulevaisuuden kilpailukyvyn.
Vahva kasvu	Etsimme monikanavaista ja kannattavaa kasvua optimoidulla rahoitusrakenteella.
Vastuullisuus ja kestävä kehitys	Vastuullisuus on DNA:ssamme ja osa kaikkien kojamolaisten työtä.
Uusiutuminen digitalisaatio-ratkaisuin	Parannamme liiketoimintaamme ja tuotamme lisäarvoa asiakkaillemme ja työntekijöillemme hyödyntäen digitalisaation ratkaisuita.

Strategiatavoitteet 2020–2023

Avainluku	*Aikaisempi tavoite (12/2021)*	**Tavoite 12/2023**
Liikevaihdon vuosikasvu, %	-	4–5 %
Vuosittaiset investoinnit, M€	-	200–400 M€
FFO/liikevaihto, %	*> 32*	> 36
Loan to Value (LTV), %	*< 50*	< 50
Omavaraisuusaste, %	*> 40*	> 40
Nettosuositteluindeksi (NPS)	*40*	40

Lisäksi aikaisempia tavoitteita olivat sijoituskiinteistöjen käypä arvo 6 miljardia euroa sekä asuntojen lukumäärä noin 38 000 kpl. Aiemmat tavoitteet oli asetettu vuoden 2021 loppuun.

Näkymät ja osinkopolitiikka

Kojamon näkymät 2020

Kojamo arvioi konsernin liikevaihdon kasvavan vuonna 2020 edellisestä vuodesta 2–6 prosenttia. Lisäksi yhtiö arvioi konsernin kassavirran ennen käyttöpääoman muutosta (FFO) vuonna 2020 olevan 142–156 miljoonaa euroa, ilman kertaluonteisia kuluja.

Näkymissä on otettu huomioon toteutuneiden asuntojen myyntien ja ostojen vaikutukset, arvio vuokrausasteesta ja vuokrien kehityksestä sekä valmistuvien asuntojen määrä. Näkymät perustuvat yhtiön johdon arvioon liikevaihdon kehityksestä, nettovuokratuotosta, hallintokuluista, rahoituskuluista, maksettavista veroista ja valmistuvasta uudistuotannosta sekä johdon näkemykseen toimintaympäristön kehityksestä.

Näkymät perustuvat myös muuttoliikkeen ylläpitämään vahvaan kysyntään, joka kasvattaa Like-for-Like-vuokratuottoja. Yhtiön johto voi vaikuttaa liikevaihtoon ja kassavirtaan ennen käyttöpääoman muutosta (FFO) yhtiön oman liiketoiminnan kautta. Yhtiön johto ei voi vaikuttaa markkinoiden kehitykseen, säädösympäristöön eikä kilpailutilanteeseen.

Osinkopolitiikka ja hallituksen osingonjakoehdotus

Kojamo Oyj:n jakokelpoinen vapaa oma pääoma 31.12.2019 oli 388 596 824,92 euroa, josta tilikauden voitto on 63 771 132,34 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle voitonjakokelpoisten varojen käyttämistä seuraavasti: osinkoa jaetaan **0,34** euroa osakkeelta eli yhteensä 84 029 095,66 euroa ja vapaaseen omaan pääomaan jätetään 304 567 729,26 euroa.

Kojamon tavoitteena on olla vakaa osingonmaksaja ja maksaa osinkoa vuosittain vähintään 60 prosenttia FFO:sta, edellyttäen, että konsernin omavaraisuusaste on vähintään 40 prosenttia ja ottaen huomioon yhtiön taloudellinen asema.

Osinkohistoria

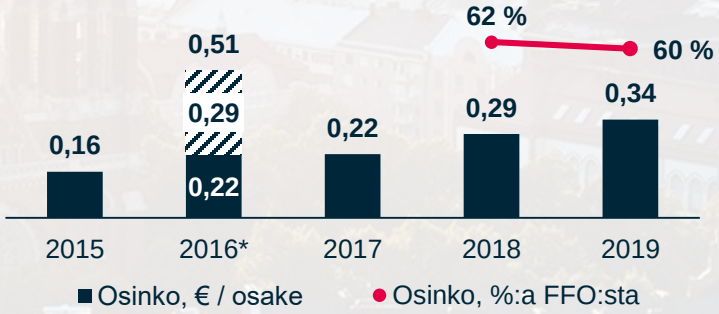

* Sisältää lisäosinkoa 0,29 euroa / osake.
Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

Yhteenveto

Menestyksestä vuotta tukivat onnistuneet investoinnit, Like-for-Like-vuokratuottojen kasvu sekä onnistuminen operatiivisessa toiminnassa.

Vuokrausasteemme on noussut 97,2 prosenttiin suuresta tarjonnan määrästä ja vaihtuvuuden lievästä kasvusta huolimatta.

Strategiakautta on jatkettu vuoteen 2023: haemme vahvaa kasvua optimoidulla rahoitusrakenteella ja kannattavaa liiketoimintaa alan parhailla toimintamalleilla.

Kiitos!

Yhteystiedot:

Toimitusjohtaja
Jani Nieminen, puh. 020 508 3201

Talousjohtaja
Erik Hjelt, puh. 020 508 3225

Sijoittajasuhdepäällikkö
Maija Hongas, puh. 020 508 3004

www.kojamo.fi

Osavuosikatsaus tammi–maaliskuulta 2020 julkaistaan
7.5.2020

Liitteet

Kojamon historia: VVO:sta Kojamoksi

Nykyaikainen asuntoportfolio, jonka painopiste on siirtynyt Lumo-asuntoihin

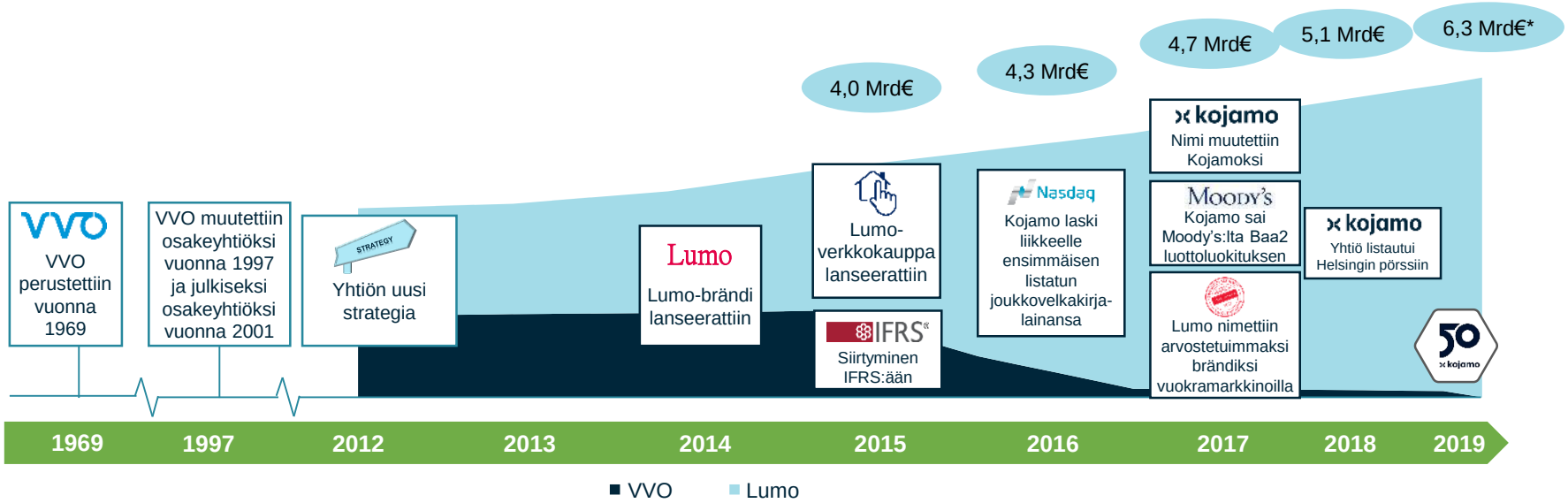

Konserni raportoi v. 2014 alkaen IFRS-lukuja.
Yllä oleva kuvaaja esittää sijoituskiinteistöjen käyvän arvon kehitystä. Sijoituskiinteistöihin sisältyvät valmiit asunnot, kehityshankkeet ja maa-alueet sekä Myytävänä olevat sijoituskiinteistöt.
* 31.12.2019

Vastuullisuuden ydin on missiossamme: Luomme parempaa kaupunkiasumista

- Raportoimamme yritysvastuuteemat – ympäristö, asiakaskokemus, taloudellinen vastuu ja henkilöstö – perustuvat keskusteluihin sekä jatkuvaan yhteydenpitoon sidosryhmiemme kanssa että omaan arvioomme olennaisimmista teemoista. Näihin sidosryhmiin kuuluvat asiakkaat, henkilöstö, omistajat, rahoittajat, yhteistyökumppanit, kansalaisjärjestöt ja paikalliset toimijat, viranomaiset ja päättäjät sekä media.
- Raportoimme vuodelta 2019 ensimmäistä kertaa soveltaen Global Reporting Initiativen (GRI):n raportointiviitekehystä sekä EPRA:n (European Public Real Estate Association) vastuullisuusraportoinnin parhaita käytäntöjä koskevia suosituksia.

YMPÄRISTÖ
Vastuullisuus ja kestävä kehitys

ASIAKKAAT
Paras asiakaskokemus

HENKILÖSTÖ
Osaavin henkilöstö ja energinen työpaikka

TALOUDELLINEN VASTUU
Vastuullinen yrityskansalainen

Vahva kasvu | Operatiivinen erinomaisuus | Uusiutuminen digitalisaatioratkaisuin

Vastuullisuus näkyy arjessamme

Harmaan talouden torjunnassa
toimintamallimme ovat lain vaatimuksia tiukemmat

90
miljoonaa euroa verojalanjälki

4 951
vuotta välillinen työllistämis-vaikutus

0
tietoturva-rikkomusta tai -poikkeamaa

Kuulumme
Climate Leadership Coalitioniin, joka tähtää hiilineutraaliin ja luonnonvaroja kestävästi hyödyntävään toimintaan

Vesi-sertifioitu
kiinteistösähkö kaikissa kiinteistöissä

-1,2 %
veden ominais-kulutus (l/m³)

-1,4 %
kiinteistöjen lämpöindeksi (kWh/m³)

Innosta-vimmat työpaikat
-tunnustus kolmatta vuotta peräkkäin

75 %
Henkilöstö-tyytyväisyysindeksi korkealla tasolla (verrokkiryhmä: 68 %)

93,7
työolosuhde-mittari korkealla tasolla

Kaikki
Kojamon toimistot WWF:n Green Office – sertifioituja

1 503
valmistunutta,
1 136
rakenteilla asuntoja lähes nollaenergia-taloissa

-1,2 %
kiinteistöjen kokonais-energian kulutus (kWh/m³)

Yhteis-käyttö-autot
asukkaidemme käytössä

29 000
asuntomme sisälämpötilaa ohjaa tekoäly

-1,0 %
jätteet (kg/asunto)

Kojamon 10 suurinta osakkeenomistajaa (tilanne 31.12.2019)

	Osakkeenomistaja	Osakkeita	% osakkeista
1.	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	28 037 814	11,3
2.	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	26 862 375	10,9
3.	Teollisuusliitto ry	25 811 700	10,4
4.	Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry	15 081 498	6,1
5.	Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry	13 097 020	5,3
6.	Rakennusliitto ry	12 408 609	5,0
7.	Ammattiliitto PRO ry	10 460 270	4,2
8.	Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	9 401 963	3,8
9.	Stiftelsen för Åbo Akademi sr	2 198 763	0,9
10.	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	1 595 345	0,7
	Hallintarekisteröidyt ja suorat ulkomaiset osakkeenomistajat	79 924 647	32,3
	Muut osakkeenomistajat	22 264 395	9,0
	Yhteensä	**247 144 399**	**100,0**

Lähde: Euroclear Finland

Osakkeenomistajien määrän kehitys

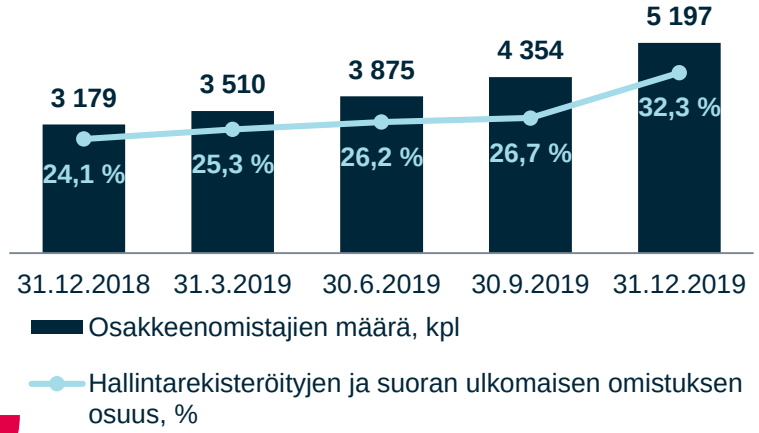

Liputusrajan ylittävät liputusilmoitukset

Osakkeen-omistaja	Ilmoitus-päivä	Ylitetty raja	Omistus ilmoituksen mukaan
Stichting PGGM Depositary	21.6.2018	5 %	6,07 %

Avainluvut

	10–12/2019	10–12/2018	Muutos,%	2019	2018	Muutos,%
Liikevaihto, M€	95,1	91,2	4,3	375,3	358,8	4,6
Nettovuokratuotto, M€	60,1	60,0	0,2	247,3	234,0	5,7
Nettovuokratuotto liikevaihdosta, %	63,3	65,8		65,9	65,2	
Voitto ennen veroja, M€	839,9	77,7	980,5	1 031,3	277,3	271,9
Bruttoinvestoinnit, M€	84,3	59,4	41,9	259,9	365,2	-28,8
Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta (FFO), M€	34,6	34,7	-0,1	140,7	116,4	20,9
Osakekohtainen kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta, € 1)	0,14	0,14	0,0	0,57	0,49	16,3
Taloudellinen vuokrausaste, %				97,2	97,0	
Sijoituskiinteistöt, Mrd€				6,3	5,1	22,9
Omistuksessa olevat vuokra-asunnot				35 272	34 713	
Rakenteilla olevat vuokra-asunnot				1 316	1 064	
Osakekohtainen EPRA NAV, € 1)				15,49	11,69	32,5
Omavaraisuusaste, %				46,9	43,0	
Loan to Value (LTV), % 2)				40,5	45,9	

1) Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.
2) IFRS 16 -standardiin siirtymän vaikutus tunnusluvun arvoon katsauskaudella oli 0,6 prosenttiyksikköä.

Tuloslaskelma

M€	10–12/2019	10–12/2018	1–12/2019	1–12/2018
Liikevaihto	**95,1**	**91,2**	**375,3**	**358,8**
Kiinteistöjen ylläpitokulut	-22,1	-21,9	-91,1	-89,5
Korjaukset	-12,8	-9,3	-36,9	-35,4
Nettovuokratuotto	**60,1**	**60,0**	**247,3**	**234,0**
Hallinnon kulut	-10,4	-10,3	-38,7	-38,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,3	0,0	1,7	1,1
Sijoituskiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot	-0,1	0,1	0,1	1,0
Vaihto-omaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot	0,1	0,1	0,2	0,1
Voitto/tappio sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostamisesta	801,4	40,0	872,4	127,5
Poistot ja arvonalentumiset	-0,3	-0,2	-1,1	-0,8
Liikevoitto	**851,2**	**89,7**	**1 081,9**	**324,2**
Rahoitustuotot ja -kulut	-11,5	-12,2	-50,8	-47,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,2	0,2	0,2	0,2
Voitto ennen veroja	**839,9**	**77,7**	**1 031,3**	**277,3**
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-2,7	-3,4	-19,9	-34,1
Laskennallisten verojen muutos	-165,1	-11,3	-186,2	-21,4
Tilikauden voitto	**672,1**	**63,0**	**825,2**	**221,8**

Tase

M€	31.12.2019	31.12.2018
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	0,2	0,2
Sijoituskiinteistöt	6 260,8	5 093,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	30,9	30,5
Osuudet osakkuusyrityksistä	2,4	2,2
Rahoitusvarat	0,7	0,6
Pitkäaikaiset saamiset	3,2	5,3
Johdannaissopimukset	0,2	1,5
Laskennalliset verosaamiset	14,4	10,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**6 312,8**	**5 144,3**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	0,1	0,4
Johdannaissopimukset	0,3	0,7
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	0,1	9,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7,7	8,3
Rahoitusvarat	132,1	172,3
Rahavarat	137,3	150,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**277,6**	**341,1**
VARAT	**6 590,4**	**5 485,4**

Tase

M€	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	58,0	58,0
Ylikurssirahasto	35,8	35,8
Käyvän arvon rahasto	-44,7	-23,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	164,4	164,4
Kertyneet voittovarat	2 877,0	2 123,7
Emoyhtiön omistajien osuus	**3 090,6**	**2 358,1**
Oma pääoma yhteensä	**3 090,6**	**2 358,1**
Pitkäaikaiset velat		
Lainat	2 429,3	2 391,7
Laskennalliset verovelat	683,8	499,0
Johdannaissopimukset	69,8	44,6
Varaukset	0,5	0,6
Muut pitkäaikaiset velat	5,1	14,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**3 188,4**	**2 949,9**
Lyhytaikaiset velat		
Lainat	244,9	93,9
Johdannaissopimukset	0,2	0,1
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	2,0	13,5
Ostovelat ja muut velat	64,3	69,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	**311,4**	**177,3**
Velat yhteensä	**3 499,8**	**3 127,2**
OMA PÄÄOMA JA VELAT	**6 590,4**	**5 485,4**

Rahoituksen avainluvut

	31.12.2019	30.9.2019	30.6.2019	31.3.2019	31.12.2018
Omavaraisuusaste, %	46,9	42,0	41,9	40,7	43,0
Korkokatekerroin (interest cover)	4,3	4,4	4,4	4,3	4,3
Loan to Value (LTV), % [1)2)]	40,5	46,7	46,9	46,7	45,9
Suojausaste, %	88	90	89	93	94
Keskikorko, % [3)]	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Keskimääräinen laina-aika, vuotta	4,7	4,9	5,1	5,3	5,5
Keskimääräinen korkosidonnaisuusaika, vuotta	4,9	5,2	5,4	5,6	5,8

1) IFRS 16 -standardiin siirtymän vaikutus tunnusluvun arvoon katsauskaudella oli 0,6 prosenttiyksikköä.
2) Ei sisällä Myytävänä olevia pitkäaikaisia omaisuuseriä.
3) Sisältää korkojohdannaiset.

Asuntotuotannon kehitys

Myönnetyt rakennusluvat, kpl

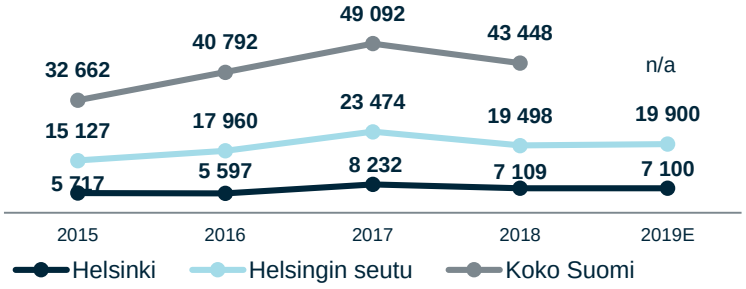

Asuntoaloitukset, kpl

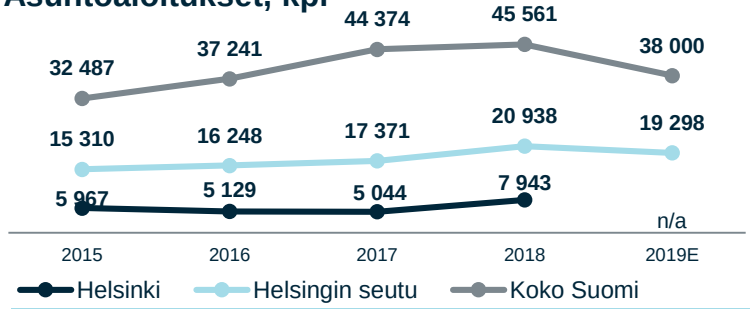

Koko Suomen 38 000 ennustetusta asuntoaloituksesta 72 % kerrostaloasuntoja (74 % vuonna 2018).

Valmistuneet asunnot, kpl

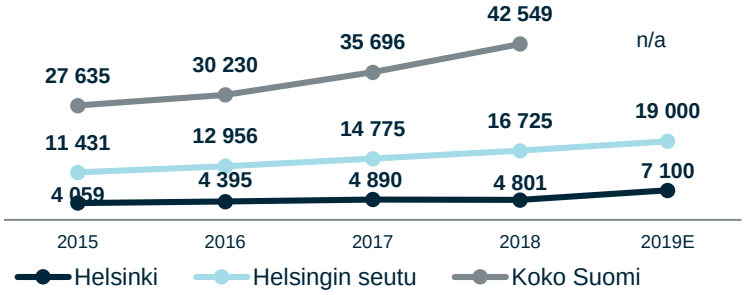

Kehitys vuosineljänneksittäin Helsingissä, kpl

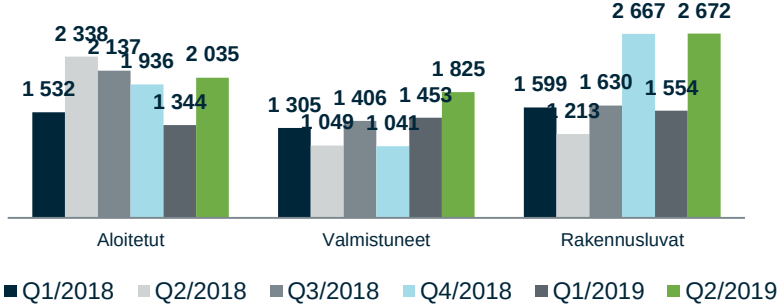

Lähde: Vuositiedot Helsingin ja Helsingin seudun osalta: HSY, MAL-seuranta; koko Suomi: Tilastokeskus, Asuntoaloitusten ennuste koko Suomelle: RT:n suhdannekatsaus, lokakuu 2019; vuosineljännestiedot Helsingin osalta: Asuminen Helsingissä, katsaus rakentamiseen neljännesvuosittain.

Tärkeää tietoa

Tätä esitystä ei tule tulkita tarjoukseksi myydä tai tarjouspyynnöksi ostaa arvopapereita millään lainkäyttöalueella. Minkään osan tästä esityksestä tai sen jakelun, ei tule muodostaa perustetta, eikä siihen tule luottaa perusteena, sopimukselle, sitoumukselle tai investointipäätökselle.

Tämä esitys sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, joihin kuuluvat lausumat koskien Kojamon liiketoiminnan strategiaa, operatiivisia ja taloudellisia tavoitteita, taloudellista tilaa, kannattavuutta, toiminnan tulosta ja markkinatietoa sekä muut lausumat, jotka eivät ole historiallista tietoa. Lausumat, joiden yhteydessä on käytetty sanoja ”aikoa”, ”arvioida”, ”ennakoida”, ”ennustaa”, ”jatkua”, ”odottaa”, ”olettaa”, ”pyrkiä”, ”saattaa”, ”suunnitella”, ”tavoitella”, ”tulla”, ”tähdätä”, ”uskoa”, ”voisi” ja muut vastaavat tai niiden kielteiset vastaavat ilmaisut ilmentävät tulevaisuutta koskevia lausumia, mutta kyseiset lausumat eivät rajoitu näihin ilmaisuihin. Tulevaisuutta koskeviin lausumiin liittyy luonnostaan riskejä, epävarmuustekijöitä ja lukuisia tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa sen, että toteutuneet seuraukset tai todellinen liiketoiminnan tulos eroavat olennaisesti ennakoidusta. Näihin tulevaisuutta koskeviin lausumiin ei tule tukeutua liikaa. Lukuun ottamatta laista johtuvaa jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta, Kojamo ei sitoudu julkisesti päivittämään tai arvioimaan uudelleen mitään tulevaisuutta koskevia lausumia uusien tapahtumien tai olosuhteiden perusteella tai muusta syystä.